

GAZETA KORRESPONDENTA WARSZAWSKIEGO Y ZAGRANICZNEGO.

Z WARSZAWY DNIA 11. MARCA ROKU 1800. Wtorek.

z Londynu dnia 14. Lutego.

Na dniu 6. t. m. *Admirał Gardiner* z 20. okrętami liniowemi i 7. fregatami wypłynął z *Torbay*.

Na dniu 10. P. *Sheridan* w izbie niższej wniosł, aby izba zamieniła się w ogólny wydział, w celu dochodzenia przyczyn, dla czego wyprawa do *Hollandyi* nie pomyślnie poszła. Sądził, iż honor W. *Brytannij* wymaga, aby zgładzona była ta plama, która w publicznych raportach na postępowanie wojsk *Angielskich* w *Hollandyi* rzuconą została.

P. *Dundas* odpowiadając na mowę P. *Sheridan*, utrzymywał, iż nie można twierdzić, aby ta wyprawa niepomyślnie się udała, przez wzgląd na trzy zamiary jakie w tej mierze założone były: to jest zniszczenie siły morskiej *Hollenderskiej*, zrobienie ważnej dla naszych przymierzeńców dywersyi, i utrzymanie wojsk naszych na lądzie stałym. Dwa pierwsze zamiary z zupełną pomyślnością dopełnione zostały, a bitwa pod *Novi* możeby nie tyle stanowiącą wypadła, gdyby wojska *Francuzkie* mogły być z *Hollandyi* do *Włoch* wyruszyć.

Wniosek P. *Sheridan* został na koniec 216. głosami przeciw 45. odrzucony.

Na dniu 11. P. *Pitt* złożył poselstwo Królewskie, w którym wyrażono jest, iż gdy do *Anglij* przybyły 3. kupieckie okręty z *Magador* w *Afryce*, gdzie zaraza morowa w najwyższym stopniu panowała, przeto Król rozkazał, aby takowe okręty spalone zostały, a

teraz zapyta się Izby, czyby nienależało właścicielom okrętów wyznaczyć w tej mierze nadgródę. To poselstwo odeślane zostało do kommisji, i address podziękowania na nie uchwalono.

Poczym P. *Pitt* oznajmił, iż otworzy pożyczkę 21. millionów funtów, z których trzy dla *Irlandyi*. Za takowym oznajmieniem papiery nasze o 1. procent spadły.

Na dniu wczorajszym P. *Pitt* przeczytał nowe poselstwo, w którym Król oznajmuje, iż zatrudnia się zawarciem związków z Cesarzem *Niemieckim*, elektorem *Bawarskim*, i innemi stanami *Niemieckimi* w celu popierania usiłowań przymierzeńców, i przyłożenia się do pomyślnego skutku mającej się rozpocząć kampanij. Osnowa tych związków, iak tylko zupełnie dokończonemi będą, przełożona Izbie zostanie. Król Jmć żąda, aby ministrowie upoważnieni byli do uczynienia wstępnych w tej okoliczności działań.

Doniósł także, iż w przyszły poniedziałek uczyni nowy wniosek do zezwolenia dla Króla Jmci na sumę 500.000. funtów w celu użycia potrzebnych środków względem wojsk posilkowych.

Prokurator generalny na teyże fancey sefiiy żądał odnowienia Billu, na mocy którego prawo *Habeas corpus* jest zawieszone. Wielu członków przeciwowało się temu. P. *Sheridan* dołączył osobny do Billu tego warunek, lecz przy głosowaniu Bill tak iak był podany od Prokuratora utrzymał się 69. kreskami przeciw 9.

Na dzień 25. *P. Pitt* oznaymił podanie nowego Billu karbowego.

W nocy dnia 5. Lutego w obu Izbach Parlamentu *Irlandzkiego* czytane było poselstwo Vice-Króla, w którym wprowadzona została rozważa względem *Unij* między obu państwami.

Spory względem Adresu na to poselstwo nadzwyczajnie przedłużone zostały, gdyż trwały aż do 1. godziny po południu dnia następującego.

Nakoniec adres odpowiadający na żądanie poselstwa został 158. kreskami przeciw 115. uchwalony. Zgromadzenie było bardzo liczne i z 300. osob składających reprezentacją *Irlandzką* 22. tylko nieprzytomnemi były.

Pułkownik *Wood* członek Parlamentu byłszy inżynier *en chef* armii *Bengalu*, wydał na publiczność dzieło dedykowane *P. Dundas*, pod tytułem *Obraz początku, progresów i ostatecznej stanowiącej wojny w królestwie Mysore podług listu pisanego przez jednego oficera armii Wschodnio-Indyjskiej*. Przyłączone są do niego z pism oryginalnych wszystkie przetłumaczone papiery stanu znalezione w gabinecie *Tippo-Saiba*; pomiędzy nimi uważać się daie jego korespondencya z *Francuzami*, i *Zemanem Schach &c.* od roku 1796. nakoniec wypisane zdania wszystkich Ministrów stanu w teyże famey okoliczności.

Dwa następujące listy znajduią się w teyże famey korespondencyi.

Bonaparte Członek Instytutu Narodowego, General kommanderuiący do Naywspanialszego Sultana *Tippo-Saiba* najlepszego największego przyjaciela.— w głównej kwaterze w *Kairze* dnia 7go *Pluwiose*.

„Byłeś już uwiadomiony o moim przybyciu nad brzegi Czerwonego morza, i że tam stanąłem na czele licznej i niezwyciężonej armii, pałającej chęcią oswobodzenia was z

jarzma *Anglij*. Korzystam z tey pory, ażebym ci okazał moje pragnienie dowiedzenia się przez *Mafcate i Mokę* o politycznym położeniu twoim. Życzylbym sobie, ażebyś przyjechał do *Suez* lub do *Kairu* światłego człowieka, poliadaiaącego twoie zaufanie, ażebym się mógł z nim ułożyć. Niech Naywyższy pomnaża twoją potęgę, i twoich nieprzyjaciół pognębi. (Podpisano) *Bonaparte*.

Tippo-Saib do Rzeczypospolitey Francuzkiej jednej i nierozdzielnej 20. Listopada 1798. r.

Pelen zaufania w gorliwości patryotycznej i w wierności Ob. *Dubuc* Kapitana marynarki w służbie Rzpltey *Francuzkiej*, i komendanta *en chef* naszej marynarki, mianuję go niniejszym pismem, jednym z moich ambasadatorów przy Dyrektoryacie wykonawczym w *Paryżu*, dla ściślego dopełnienia tam rozkazow, które mu dałem. Tym końcem zaszczycilem go należytem pełnomocnictwem, przyrzekając razem potwierdzić wszystkie układy, iakie pomieniony *Dubuc* będzie mógł czynić z Rzpltą *Francuzką*, tak przy Dyrektoryacie wykonawczym, iako też z artystami i rzemieślnikami, których rozkazałem mu do moiej służby nakłonić.— Działo się w Pałacu w *Seringapatnam* pod moim i pierwszego moiego ministra podpisem, oraz z przyłożeniem pieczęci stanu. *Tippo-Saib*.

Znaczniejsze wypisy mowy mianey przez *P. Scheridan* w izbie niższej na sefii dnia 10. są następujące:

Nie widzę dla czego by się teraz sprzeciwiano żadanemu odemnie roztrząśnieniu. Margrabia *Cornwallis* przy rozpoczęciu Parlamentu *Irlandzkiego* powiedział, iż wyprawa *Hollenderska* miała iak nayszczęśliwsze skutki, ponieważ ochroniła od napaści *Irlandyę*. Podług niego główniejszym zamiarem tey wyprawy nie było oswobodzenie *Holendrow* od jarzma *Francyi*, powrocie praw Domowi *Oranij*, wspieranie Religij, obrona porządku Towarzy-

skiego, ale zabranie kilku okrętów wojennych *Hollandrom*; dla tey to tak ważney wyprawy uzbroiliśmy cudzoziemców, użyliśmy całych naszych sił wojskowych, i strwonili nasze dochody skarbowe. Ale myślę się mówiąc, iż ten tylko ieden pożytek z tak okazałey odnieśliśmy wyprawy. Nabyliśmy tam ważnych wiadomości, a między innemi tę, iż *Holandya* jest krajem przecinanym groblami, rowami i kanałami, i że morze nie jest tam tak przyjaznym w *Październiku* iak w *Lipcu*. Zabraliśmy okręty *Holenderskie* imieniem *Statudera*, czyliż zostawimy tam ekwipaże ktore nam ie wydały? Jeżeli to uczynimy, nie będzie to więc pomnożeniem dla nas marynarki. Lękam się nadto widząc ekwipaże namyslaiące się w obecności flotty *Angielskiej*. Obawiam się także przykładu z strony maytkow dających swoje zdania za sprawą iakiey się ich oyczyna chwycić powinna, zamiast coby za nie potykać się mieli. Daymy iż *Admirał Story* byłby tak postąpił iak sam *Ruiter* gdyby się znalazł w podobnym zdarzeniu, i gdyby był zginął w obronie swojej Zwierzchności, bylibyście pozwolili waszym marynarzom przyjąć po przyjacielsku ekwipaże *Holenderskie* zbrotzone krwią swojego *Admirała* i *Officerow* swoich?

Czymżebyśmy byli zasłużyli na to *Hollandrow* przywiązanie, którym nas tak przyjemnie ludzone? W czasie *Amerykańskiej* wojny, gdy się na nasze uskarżali napaści, my w naszych mowach wystawialiśmy ich iako lud tępy i gruby: przymusiliśmy ich do wyrzeczenia się swojej neutralności. Dając *Statudero* wi w naszym kraju schronienie, uważaliśmy go iako monarchę *Hollandyi* choć nim nigdy niebył, i żądaliśmy od niego zezwolenia na opanowanie tyłu własności *Holenderskich*. W *Lille* konferencye były zerwane ponieważ *Francuzi* nie pozwalali, ażeby w naszych rękach zostały się zdobycze, któreśmy sobie ze szkoda *Hollandyi* przywłaszczyli. Przy rozpoczęciu wyprawy na oswobodzenie *Hollandrow*, zamiast czynienia im okazałych obietnic

względem religij, porządku towarzyskiego i ich dawnego Rządu, gdybyśmy im byli powiedzieli: powrociemy wam wszystkie wasze osady; ten argument byłby naylepszy, i pomyslnie przyniosłby skutki; ale zamiast tego, mówiliśmy im: Bądźcie Narodem bez handlu, powróćcie do dawnego Rządu, zostańcie prowincją *Angielską* pod rządem *Statudera*; oto są błogosławieństwa, które wam przyrzekamy, byleście tylko nam dopomagali, ażeby ie otrzymać.

Lecz gdyby się wyprawa udała, możemyż wierzyć, iż ministrowie zechcieliby byli dawny Rząd utrzymać w *Hollandyi*? Przypomniemy sobie, iż ieden z wielkich ludzi stanu mówiąc za prawodawczym ziednoczeniem *Irlandyi*, wystawiał dawny Rząd *Holenderski* iako słaby i iako do własney obrony niezdolny przez brak jedności w wykonawczej władzy. Dla powrocenia więc tego niedołężnego i niepożytecznego swoim sprzymierzeńcom Rządu, krew i skarby *Anglij* miały być szafowane! Zaisie nie małym to jest występkiem ministrów, iż utracili tyle ludzi i bogactw na uskutecznienie zamiaru płocho wymyślonego i ułożonego bez rozważenia okoliczności, od których nieuchronnie dobre iego zależały skutki.

Rozstrząsając plan tey wyprawy od momentu, w którym był ułożony, aż do iego uskutecznienia, znajdziemy w nim tyle niepewności i odmian, iż niemożna sobie wystawić, aby miał być w porządnym widokach politycznych czyniony. Lubo sami ministrowie uznali, iż ta wyprawa powinna być raptownym i niespodziewanym dziełem, atoli wylądowanie nastąpiło dopiero w siedm miesięcy po ułożonym planie. Do tego zamiaru gdy przez ten czas niepotrafiono innego wciągnąć mocarstwa, zawarto traktat z *Rosyą*. Nakoniec uskuteczniło się wylądowanie w *Helder*. Stawamy w *Hollandyi* iak w przyjacielskim kraju. *Generał Abercrombie* czyni do *Hollandrow* odezwę w tonie wyniosłym i groźnym; iawną jest rzeczą, iż to pismo nie było tego szacownego *officera* płodem. Jakie sprzeciwień-

stwo w sposobie mówienia z naszym nieprzyjacielem na początku kampanii, i pokornym tonem, którego musieliśmy użyć na końcu, ażeby z tej nieszczęśliwej wydobyć się toni! Dla czegoż Generał *Abercrombie* widząc, iż *Hollandrzy* nie poddają się bez wystrzału, ślinie na nich nie natarł przed nadejściem *Francuzów*? Lub miał przeciwno rozkazy, lub mu na potrzebnych rzeczach zbywało; i w samej istocie nie było wozów dla rannych. Nie powinno być żadnych względów, któreby miały przeszkadzać dochodzenia tego na liwran-tach, którym te nieszczęścia winni jesteśmy.

Ministrowie o pierwszych naszych klęskach uwiadomieni, śmieli sprowadzić do Parlamentu Króla, który oświadczył, iż był pełen nadziei pomyślnego skutku wyprawy. W kilka potym tygodni nasze z *Holandyi* ustępowanie tak było nagłe, iż zostawiono za sobą 400. kobiet i dzieci. *Francuzi* których nam dziś wystawiają za tak zdradzieckich i srogich, poubierawszy te dzieci odeśłali nam je wraz z matkami do naszej głównej kwatery. Nakoniec zamiast oswobodzenia *Holandyi* tak jak sobie obiecywano, nasze wojska przmuszone były ratować się przez kapitulacyą. Powróciły zagniewane przeciwko tym *Hollandrom*, którzy je w tak oczewistym sposobie znieważyli i zwiedli. W tych okolicznościach potrzeba jest z nadzwyczajną uwagą roztrząsnąć postępowanie Ministrów; dowieść iż są nie zdadni, nie wielkim byłoby pożytkiem; gorzejby jeszcze było przekonać się, iż są nadto możnemi ażeby się lękać mieli wyrzutów. To roztrząśnienie na to przynajmniej posłużyćby mogło, iż dałoby poznać Izbie do jakiego stopnia może pomknąć swoje zaufanie ku Ministrom dla dalszego z *Francuzami* prowadzenia wojny.

Czytacie ogłoszone w pewnych Gazetach doniesienia o rozmaitych bitwach w *Holandyi* stoczonych, i zważcie czyli nie jesteście powołanemi do zemszczenia honoru oręza *Wielkiej Brytanii*. Możecież tak mało szacować wojenną waszego kraju sławę, ażebyście ja

widzieć mieli w oczach *Europy* splamioną? Także mało wazycie sławę mężnych officerów, którzy dowodzili w *Holandyi*, ażebyście nie odpowiedzieli na ogłoszone przeciwko nim paszkwile? To roztrząśnienie winniście rzetelności Narodu *Angielskiego*, męstwu waszej armij, honorowi żyjących, i pamiętce poległych. Dopraszam się, ażeby Izba ułożyła wydział powszechny dla roztrząśnienia przyczyn złego skutku ostatniej do *Holandyi* wyprawy.

Jedno ministeryalne pismo donosi, iż flota pod kommandą *Sir Alan Gardner* popłynęła ku *Irlandyi* dla poparcia Unij.

Donoszą z *Portsmouth* pod dniem 10. Lutego, iż okręty *London* od 98., *Pompé* od 80., *la Montagne* i *Hector* od 74. armat, wypłynęły z wyspy *S. Heleny* dla połączenia się z flotą kanałową.

Dnia 12. rozeszła się pogłoska, iż vice-Król *Irlandzki* żądał posiłku z 15. tysięcy ludzi z przyczyny wszczętego zaburzenia w tym kraju.

z Paryża dnia 22. Lutego.

Za kandydatów do Senatu Trybunat wybrał Ob. *Portal*, a ciało Prawodawcze Ob. *Lanjuinais*, oczekujemy teraz wyboru od Pierwszego Konsula.

W paradzie wjazdu Pierwszego Konsula na instalacyą do *Thuilierie* było 20 karet z Radzami Stanu, a 6 karet z Ministrami. Sześć koni białych które były przy powozie Pierwszego Konsula, są też same które *Buonaparte* w podarunku od Cesarza otrzymał, on sam miał przy boku pałasz równie od Cesarza pochodzący po zawarciu pokoju *Campo Formio*. Wojsko było rozwinięte na dziedzińcu zamkowym. Jak tylko *Buonaparte* wysiadł z pojazdu, zaraz wsiadł na konia i musztrował wszystkie wojska, które około niego przechodziły, zdejmując swój kapelusze przed chorągwiami 30. 40 i 96tych Pułbry: Miał przy sobie w tym czasie po prawej ręce *G. Murat*, po lewej *G. Lannes*. Dwaj inni Konsulowie stali pod czas musztry na ganku, otoczeni ministrami i Radz-

camii Stannu. Młody *Mameluk z Egiptu* przybyły znajdował się także w paradzie.

Zona Konsula *Buonaparte* z wielu innemi damami dała się widzieć w oknach mieszkania Konsula *Lebrun*, na most wychodzących.

Pierwszy Konsul po instalacji zaprosił do siebie na obiad obu kolegów swoich, Ministrów, i Prezydentów trzech władz konstytucyjnych *Sieyesa* w Senacie, *Gregoire* w Trybunacie, i *Demeuniers* w ciele Prawodawczym. *Lucyan Buonaparte* zaprosił do siebie całą Radę Stanu, a Generał *Murat* wojskowych.

Buonaparte zajmuje teraz całą część zamku *Thullerie* pomiędzy pawilonem *Flora* i pawilonem *Jedności*, *Cambaceres* tę część w której konwencja zbierała się, a *Lebrun* cały pawilon *Flora*. Rada Stanu sesje swoje odprawiać będzie w sali gdzie konwencja konferencye odprawiała, lecz nim ta urządzona zostanie, odbywa tym czasem sesje w jednej części wielkiej galeryi, gdzie niegdyś archiwum było. Pawilon jedności przeznaczony jest dla gwardyi tak iak w r. 1791.

Na dniu wczorajszym *Buonaparte* dawał audyencyą dla Ministrów zagranicznych, co zawsze każdego dnia a i 17 o godzinie 1. odbywać się będzie.

Malarz *Dawid* mianowany jest malarzem Rządowym.

Generał *Jourdain* skazany na śmierć z powodu fałszywego dostarczania koni, został przy powtornym dochodzeniu wyroku tego, skazany na 8 miesięczne więzienie z powodu dowiedzionych mu wielu niedbałości w tej mierze.

Wiele Dzienników twierdzi, iż dowódzca *Frotté* został już rozstrzelanym, inne utrzymują, iż do *Paryża* będzie przywiezionym. Mianował się on *Marszałkiem wojsk Królewskich*.

Nowym Prezydentem w Trybunacie mianowany jest *Ob. Chafiron*, a w ciele Prawodawczym *Giroud Pouzol*.

Monitor wystawia powody, które wstrzy-

mać musiały Rząd *Angielski* do pociągnięcia przed sąd wydanego wraz z *Napper-Tandym* pułkownika *Blackwell*. Zył on we *Francyi* od iednastego roku swojego, był tam naturalizowanym, zostawał w służbie francuzkiej od r. 1783. w czasie nakazanej przeciw *Anglii* wyprawy, posłuszny zleceniu zwierzchników swoich, udał się na okręt w *Dunkierce*, lecz zapędzony wiatrami do *Bergen* w *Norwegii*, chciał ztamtąd do *Paryża* do swojego regimentu poiechać, gdy podstępnie w *Hamburgu* aresztowanym został. Dawniej do roku 1747. bywała we zwyczajni kara śmierci na *Irlandczyków*, którzy w niewolę *Angielską* dostawali się, lecz po bitwie pod *Laufeld* gdy Generał *Ligonier* z familij francuzkiej pochodzący wpadł w ręce *Francuzów*, dwór *Paryżski* oświadczył pod ów czas, iż użyje prawa odwetu na wspomnianym *Ligonier*, jeżeli wprowadzony zwyczaj zniesionym nie zostanie. W Październiku przeto roku 1747. zawarta była konwencja w treści, iż oficerowie *Irlandzcy* w służbie francuzkiej zostający, będą odtąd za jeńców uważani. Konwencja ta była święcie we wszystkich następnych wojnach dochowana, a nawet i w terażniejszej, gdy *Roche* *Irlandczyk* Adj: *G. Humbert* i *James Oconor* *Irlandczyk* schwytany wraz z *G. Hardy*, zostali potym za innych jeńców wojennych zamienionemi. Ostatni był nawet zawieziony do miejsca swego urodzenia *Kingsale*, gdzie od wszystkich za współziomka został uznany, cały batalion od regimentu *Irlandzkiego* *Dillon* był także od Generała *Grey* w *Port au Prince* za jeńców wojennych uważany, Procz tego *Blackwell* nie podiał się tak iak Generał *Don* żadnego zlecenia przeciwnego prawom wojennym, a kara śmierci uskuteczniiona na Generałe *Blackwell* musiałaby koniecznie za sobą prawo odwetu pociągnąć.

Zdaie się iakoby Rząd chciał czynić różnicę między *Blackwellem* i *Napper-Tandym*, albo iż tylko porównywa przypadek Generała *Black-*

well z przypadkiem Generała *Don. Za Napper Tandym* Krol *Hiszpański* się wdaie.

Dzienniki tuteysze umieszczają następującą anekdotę:

„Przed kilku dniami Generał *Travost* na czelie piętnastu ludzi na koniach wyjechał na wynalezienie tyłuż rozbojników pieszych. Postrzegłszy ich, uderza przeciwko nim natarczywie, rozbojnicy pierzchaia kryjąc się po dołach i krzakach. Generał zapędziwszy się za dowodzcą, wołał ażeby się poddał, i gdy już był bliskim doścignienia onego, upadł wraz z koniem, lecz nie tracąc odwagi, biegnie do rozbojnika wołając: poddaj się lub zginiesz. Nie Generale, odpowiedział rozbojnik, nie poddam się, lecz ci podam rękę ażebyś mi dopomógł wsiść na konia; to powiedziawszy rzuca daleko od siebie strzelbę, i podaje rękę Generałowi.

Mowią, iż Generał *Morand* mianowany jest Prefektem w *Paryżu*.

W Trybunacie *Chaffiron* zdawał rapport względem propozycji składania kaucyow przy wielkich urządach publicznych. Minął czas o-mamień (rzekł) należy nam teraz prawdę na ich miejsce postawić, przy zupełney ekonomice zwyczajne podatki nie będą z początku dostatecznymi. Nowe ofiary są potrzebne, a najmędrszymi do tego środkami są kaucye, które z jednej strony Rządowi pieniędzy dostarczają, z drugiej dadzą towarzystwu rękomią za moralność pewnych obywateli. *Chaffiron* podawał summe wypłynąć ztąd mogącą do 17 millionow 800,000. frankow.

Dzienniki tuteysze donoszą z *Rzymu*, iż dwaj nieszczęśliwi bywsi Konsulowie Rze-czypospolitey *Rzymskiej Zaccaleoni i Mattei* ściętymi zostali.

Pomiędzy powroconemi z deportacji depu-towanemi, znajduje się także *Dumas* autor szacownego Dziennika *Treść wypadkow wojennych*. Zapytanie: iakby był sobie postąpił *Buonaparte* gdyby na początku kampanij w roku przeszłym miał był kommandę we *Włoszech*, rozwiązane jest przez jednego koleżę jego wojennego, w następującym sposobie: Sciąg-

nałby był do siebie armią *Neapolitańską*, a z siłą skupioną przeszedłby był *Adyge* i nieprzyaciela atakowałby był na własnym jego territorium.

Wczorayszy Dziennik *Paryzki* zawiera w sobie następujący artykuł:

Porta komunikowała dworowi *Wiedeńskiemu* propozycje do pokoju, iakie iej uczynił *Buonaparte*, i do których przyjęcia ona skłonność swoją okazuje. Inne Dzienniki utrzymują, iż Pierwszy Konsul prowadzi negocyacje prosto z samym *Thugutem*.

Pismo Generała dywizyi *Foissac-Latour*, w którym usprawiedliwia się z poddania *Mantuy*, zostało oddane Pierwszemu Konsulowi.

Latour służył w woysku od r. 1766. a przed 4 laty mianowany był za posła do *Stokolmu*. Nominacya ta jednak cofniętą została z przyczyny, iż *Latour* z bardzo dawney familij szlacheckiej pochodził. Na swoje usprawiedliwienie przywodzi, iż nie miał ani dostatkem ludzi, ani pieniędzy, iż mu brakowało na drzewie i palisadach, iż fortyfikacye w części zostawały w złym stanie. Po otworzeniu paralellow nie miał już iak tylko 3661 zdalnych do służby żołnierzy. Na radzie wojennej z pomiędzy 44 członkow 4 tylko przeciw poddaniu fortecy oświadczyło się, idąc za głosem pułkownika inżynierow *Barthon*.

W trzech przykrytych wozach uwioził samych patryotow *Włoskich* dla ochronienia ich przed karą śmierci, a w gotowiznie nieuradował iak 18. tyśięcy liwrow, które potym w *Weronie* pomiędzy zostających w potrzebie officerow garnizonu swojego rozdał.

Tenże *Latour* znajduje się jeszcze w *Klagenfurt* i powstałe mocno przeciw dekretoowi Ministra wojennego *Bernadotte*, na mocy którego miał być oddanym do sądu wojennego za powrotem swoim do *Francyi*.

Okazało się tu niedawno pismo pod tytułem: *Liść jednego Wandeyczyka do Lorda Grenville*.

Naynowsze wiadomości z *Neapolu* pod d. 15. Stycznia donoszą o ciągłych wyrokach sądowych przeciw oskarżonym względem Re-

wolucyi. Dla nadania więcey uroczystości eksekucyi, ścinanie odbywa się w nocy przy pochodniach.

Dziennik *Przyjaciel Praw* donosi, iż w ręce wojsk *Francuzkich* dostało się 50 skrzyń z piasframi poślanych przez *Pittę* dla Szuanów.

Dowódzca *Bourmont* jest w drodze do *Paryża* gdzie się ma żenić. Pokazał on miejsca w których armaty od *Anglików* odebrane Szuanami zatopili. Generał *Hedouville* chce je kazać wydobyć.

Dzienniki tutejsze wzmiankują o znacznych insurrekcyach które w kraju *Piemontkim* przeciw wojskom Cesarzkim wybuchnąć miały. W innych także okolicach *Włoskich* stronnicy Republikanizmu znowu się burzą. W fortecy *Placencyi* siedzi wielka liczba tych tak nazwanych *Jakobinów*. Duch niepodległości mianowicie postrzegać się dać w mieszkańcach kraju *Wodzkiego*.

Mowią, iż *Ob. Ochs* wniydzie w służbę cywilną *Francuzką*.

z *Bruxelli* dnia 20. *Lutego*.

Dnia wczorayszego przejeżdżał tu kurjer *Francuzki* idący śpiesznie z *Paryża* do *Berlina*. Mowią iż wiezie nader ważne depesze.

Od kilku dni widzimy nadzwyczajne poruszenia wojsk idących po wyżej *Renu* na wzmocnienie armij Generała *Moreau*. Większa część garnizonów naszych fortec, oraz *Luxemburga* i *Metzu* znajdując się w drodze dla udania się nad *Lahnę*, gdzie znaczne korpus wojska znajdować się będzie.

Rząd *Francuzki* z wielu fabrykantami broni w kraju *Leodyjskim* poczynił ugody na 60. tysięcy karabinów, które na bliskich terminach dostawione być mają.

Wojska *Batawskie* mające się udać nad *Ren*, wkrótce rozpoczną tę podróż. Połączy się z niemi Legia Północna skoro tylko zupełnie urządzona zostanie. Te wojska składać będą nieiako korpus odwodowy pod kommandą Generała *Daendels*, i zastąpią tę część *Renu*, która się rozciąga zaczawszy od *Dusseldorfu* aż powyżej *Coblence*.

Mowią znowu o wystawieniu nowego korpusu odwodowego nad *Mozę*, którego kwatery ma być w *Mastrychcie*, równie jak o innym korpusie, który pod *Luxemburgiem* stanie obozem.

Względem zamiany niewolników *Rosyjskich* nic jeszcze nie postanowiono. Wielu cudzoziemców ma się zaciągnąć do legionu *Francuzków północnych*.

O powrocie pewney klasy emigrantów *Belgickich*, pogłoska była fałszywa, ich dobrawszem zaczynają arendować lub sprzedawać.

W armii *Reńskiej* pod *G. Moreau* znajduje się 29 regimentów kawalerii po 800 ludzi, 8 regimentów artylleryi konnej, z których każdy z 400 ludzi i 48 armat jest złożony. Oprócz tego 2 tysiące kanonierów pieszych. Wojska stojące na *Mozę* i *Mozellę*, przyłączają się teraz do armii *Reńskiej*.

z *Hagi* dnia 22. *Lutego*.

Poselstwo Dyrektoryatu podane w ostatni Poniedziałek ciału prawodawczemu względem potrzeb publicznych teraźniejszego roku, zwróciło uwagę publiczności, i stało się powszechną rozmową materią; Każdy rachuje to co mu zapłacić wypadnie, i jakie będą nowe ciężary przydane do tych które się znoszą od roku 1795. Oszacowano jest, iż gdyby petycja Rządu zamienioną w prawo została, na ten czas kapitalisci i właściciele zapłaciliby po 30. od sta z swoich własności i kapitałów, a po 32. od sta z dochodów.

Zadne jeszcze nie zaszło postanowienie względem połączenia kommandy naszej armij *Batawskiej* z kommandą armij *Francuzkiej* na naszym żołdzie; niewiadomo także czyli armia *Francuzka* doprowadzona będzie do kompletu 25. tysięcy ludzi na których żołd opłacamy; te i inne okoliczności jeszcze dotąd nie są ułożonemi. Tym czasem panuje najlepsza zgoda między naszym Dyrektoryatem z jednej, a Generałem kommanderującym *Augereau* i Ambasadorem *Semonville* z drugiej strony. Generał *Francuzki* wysłał ztąd drugi batalion 49tej pułbrygady *Francuzkiej* na zajęcie wysp *Gorée* i *Briel*, które przez

kilka dni zostawały bez garnizonu, a gdzie teraz znajdują się wojska *Batawskie*. Pierwszy batalion 49tej pułbrygady przybędzie do *Rotterdamu*, gdzie składać będzie część garnizonu.

Minister wojenny *Pyman* złożył dymisję, nie wiemy jeszcze kto po nim nastąpi.

Poselstwo Dyrektoryatu względem potrzeb publicznych pomiędzy innemi rzeczami wyraża: „Powszechne dobro wymaga nowych ofiar. Widoki pokoiu zupełnie zniknęły. Zdaje się, iż dla wycieńczonych już Narodów *Europejskich* nowe sceny okropności i spustoszenia otworzone zostaną. Nie chcemy tego utaić, iż oczywista nasza będzie także przymuszona do odparcia ataku nieprzyjaciół. Stałibyśmy się godni wzdargi współczesnych i potomności, gdybyśmy słaby tylko odpor nieprzyjacielowi uczynili. Natężenie wszystkich sił jest w tej mierze potrzebne. Armia od 60 tysięcy ludzi, powiększona jeszcze w czasie niebezpieczeństwa wojskiem polikowym, zapas dla niej potrzeb wojennych, założenie szanów w miejscach zagrożonych, wcale nowa z popiołów swoich powstała marynarka, to wszystko musi być utrzymane i przedsięwzięte w małym kraju ledwie 2 miliony mieszkańców rachującym.

z *Konstantynopola* d. 12 Stycznia.

Położenie teraźniejsze Państwa *Tureckiego* podobne jest zupełnie do Stanu w którym niegdyś *Niemcy* zostawały kiedy bywsi *Wazallowie* Rzeszy czyli Magnaci walczyli z Cesarzem o niepodległość i wyłokłość swoją. Moc Rządu w *Konstantynopolu* cieniem nazwać się tylko może. Odlegli iey *Wazallowie* Xiążęta *Mekki*, *Deiowie Trypolu* i *Algieru*, wyłamali się z pod obowiązków posłuszeństwa, ci nawet Władcy którzy Sultana jeszcze za swojego uznają Pana, nie okazują zawsze wielkiej na rozkazy jego powolności, a rabunki mianowicie w okolicach *Nisy*, *Filippopolis* i *Sophia* pomnażają tym bardziej powszechny nieład.

z *Peterzburga* d. 11. Lutego.

Pomiedzy wielką liczbą nominacyow uważamy Hrabiego *Pannina* wyniesionego na stopień tajnego Konsyliarza i Vice Kanclerza Państwa. *P. de Lisanshihewit* Konsyliarz Stanu otrzymał urząd aktualnego Konsyliarza Stanu i Senatora, a *P. Baron de Krüdener* bywszy Ambasador w *Kopenhadze* Urząd tajnego Konsyliarza — *Baron Asch* jako aktualny Konsy-

liarz tajny, otrzymał dymisję. — Imperator rozkazał, aby każdy officer żenić się chcący, podał memoriał z prośbą o pozwolenie w tej mierze, z wyrażeniem nazwiska i stanu przyszłej swojej małżonki.

Od brzegow Menu d. 20 Lutego.

Imieniem całej armii podana była petycja z podpisami 10 arkuszy wynoszącemi tak Cesarzowi iak Arcy-Xiążęciu *Karolowi* z prośbą aby ostatni zatrzymał komendę nad armią.

Dwór Elektora *Saskiego* na początku roku teraźniejszego składał się z 113 Szambellanow i 115 kamerjunkrow. Rada składała się z 4 ministrów gabinetowych i 6 ministrów do konferencyi. Armia ma 9 Generałow, 9 Generałów Leutnantow, i 11 Generałów Majorow. Kapela ma 67 muzyków.

Pomimo poruszeń wojsk *Francuzkich* i *Cesarzkich* nie jednak ważnego nie zażło. *Francuzi* mają w *Moguncyi*, tudzież między *Moguncyą* i *Manheimem* bardzo wiele wojska. Listy *Moguncckie* podają armią ich do 30 tysięcy ludzi. Forteca *Königsstein* została osadzona przez 150 *Francuzow*.

W *Augsburgu* student jeden codzień żywił się wraz z innemi ubogimi u Kapucynow. Dziwiono się temu, iż pomimo zarobku iaki miał z pisania, jednak kładł się w rzędzie ubogich, lecz zmarły niedawno stary Ociec jego którego żywił, odkrył tę tajemnicę.

Pisma publiczne podają następującą biografię Generała *Kray*. Jest on rodem z *Węgier* pochodzący z dawniej rodziny Baronow *Kray de Krajay*. W pierwszy wojnie z *Francyą* odbył wszystkie kampanie nad *Renem* i miał komendę w roku 1796. nad niższym *Renem*. On to z małym korpusem wojska stoczył bitwę na równinach *Neuwied* z Generałem *Hochem*, gdy armia *Francuzka* już była *Ren* przeszła. Gdy w r. 1799. wojna na nowo rozpoczęła się, dowodził we *Włoszech* całą armią Cesarzową aż do przybycia tamże Generała *Melas*. Na dniu 26 Marca sam w osobie swojej prowadził zwyciężką armią pod *Legnago*, *Pastrengo*, i *Weroną*. Na dniu 30 Marca, przez swoy atak wstrzymał przeyscie *Francuzow* przez *Adygę*. Na dniu 5. Kwietnia wygrał batalią pod *Magnano*. Nakoniec w 18 dni po otworzeniu przykopow zdobył fortecę *Manzug*. Ma lat 68, jest jednak zdrowym i żywym.

z *Krakowa* dnia 5. Marca.

Wojska *Rosyjskie* powracając z *Czech* do *Rosyi*, przechodziły tedy od dnia 16 Lutego aż do dnia wczorayszego w 8 kolumnach, z których ostatnia wczoray opuściła *Krakow*. Przez wschodnią *Galicję* powraca także w 4 kolumnach z których pierwsza ruszyła dnia wczorayszego z *Kalwaryi*.

D O D A T E K

DO

GAZETY KORRESPONDENTA

Z WARSZAWY DNIA 11. MARCA ROKU 1800. we WTOREK.

z Paryża dnia 22. Lutego.

Generał *Gardan* donosi, iż nieiaki *Baudin* mianujący się być szefem dywizyi Szuanow, poddał się z całą swoją kommandą na dyskrecyę Rządu. *Frotté* krewny tego który został schwytanym, toż samo uczynił. Wielka liczba innych tak officerow iako i żołnierzy za tymże poszli przykładem. Generał *Dumoulin* donosi Generałowi *Gardan*, iż nieiaki *D'Escure* wraz z stem ludzi również się poddał. Nieiaki *Ruaix* który się mianował komendantem w *Manche*, znieważonym został od własnych swoich żołnierzy, i z trudnością się z rąk ich wydobył. Kolumny wojska przejeżdżają się po kraju przez buntowników zajętych.

(artykuł urzędowy.)

Generał *Brune* w Proklamacyi pod dniem 13 t. m. do mieszkańców departamentu *Morbihan* wydanej, wyraża: „*Obywatele*. Jesteście wszyscy świadkami usiłowań, iakie czyniłem na potłumienie wojny domowej. Podawałem amnestyą dla wszystkich winowayców pod warunkiem ażeby broń złożyli. Przebaczałem zbiegłym. Namawiałem kapłanow Boga pokoiu, ażeby dopomagali iaskawości rządowej. Lecz niektórzy ludzie haniebną od obcych biorący zapłatę, utrzymują jeszcze w obląkaniu łatwowiernych wiejskich mieszkańców. Dowodczy buntu przyrzekli złożyć broń, przecież wiadomo jest, iż zbierają swoich najzapalczywszych stronników na poparcie swojej złej wiary, i już dają tego dowody przez zabójstwo urzędnikow ludu (*Ob. Guernie* na wy-

spie *Ars*). Uwiedzeni ludzie porzucicie zdradzieckich dowodzców! Niech zbiegowie niezwłocznie przybiegają poiednać się z honorem w Legij Republikantkiej. Czas przebaczenia już krotki, i biorę Niebo i ludzi za świadkow, iż wytoczona krew będzie zbrodnią dowodzców Szuanow, obcych iurgieltnikow, i zdrajców Ojczyzny. We 24. godziny od ogłoszenia niniejszey Proklamacyi, w każdej osadzie departamentu *Morbihan*, każdy bez-żenny człowiek zaczawszy od 14. aż do 50. lat wieku, obowiązany jest stawić się przed urzędem cywilnym lub wojskowym swojego miejsca dla oświadczenia iż *nie jest Szuanem*, lub że się nim być wyrzeka. W tymże czasie złoży swoją wszelaką broń gdziekolwiek jest ukryta w przeciągu naydaley 36. godzin. Dowodczy szuanow winni będą podobnie uczynić oświadczenie, i wystarać się o wydanie broni i amunicyow którei zarządzają. Wyznaczone są miejsca dla dezterterow podług ich rangi. Każda władza odbierająca oświadczenie posłuszeństwa Prawu, utrzymywać będzie księgi, i wydawać każdego oświadczenia kopią, która służyć będzie za paszport. Wyższy sztab przyjmować ma petycye i noty względem zapewnienia spokojności osób. Takie są offatnie drogi ktore buntownikom podaje: oto jest smutna granica, po przeysciu ktorey, oręż i Rady wojenne będą szeregulnemi szrodkami których będę mógł użyć na zemście znieważonego Narodu. Przebaczenie obląkanym *Francuzom* którzy broń złożą. Zdraycy na

śmierć zasługują. Generalowie dywizyjowi i Administracya centralna departamentu *Morbihan* użyją wszystkich sposobów, ażeby zapewnić ogłoszenie i skutecznienie niniejszego urzędzenia. (podpisano) *Brune*.

Przyjęcie konstytucyi ogłoszonym było w *Paryżu* dnia 18. t. m.

Senat Konserwatorów doniósł przez poselstwo, iż mianował Obywatela *Jourdan* z Departamentu *la Nièvre*, który się od przyjęcia swojej nominacji wymówił.

Mowią, iż obrano już Prefektów do *Lugdunu*, *Marsylii*, *Rouen*, *Lille*, i *Douai*. Do Prefektury Departamentu *Maine i Loire* przeznaczają Generała *Hedouville*; do *Mozelli* Obywatela *Colchen*; do *Vienne* Obywatela *Cochon*; do *Lugdunu* Obywatela *Donchet*; do *Ille i Vilaine* Obywatela *Germain Garnien*; do *Somme* Obywatela *Quinette*; do Depart: *Nord* Obywatela *Reinhard*.

Dnia 15 Pierwszy Konsul wyjechał konno w prywatnym ubiorze w eskorcie tylko trzech lub czterech ludzi. Około 12 kawalerzystów przybiegło dla pomnożenia jego eskorty, lecz natychmiast zostali odesłanemi. Po 5 godzinnej przejażdżce powrócił i udał się na obiad do swojego brata *Lucyana*.

Zwłoki *Heloizy i Abeillarda* mają być przeniesione do *Paryża* i złożone w muzeum monumentów *Francuzkich*. Grob *Abeillarda* znajduje się w miasteczku *Saint-Marcel* blisko *Châlons* nad *Suoną* u jednego lekarza, który go uchronił przed burzą rewolucyjną. Grob *Heloizy* jest w *Nogent*.

Ceremonia prezentowania Ambasadatorów, a potem poświadczonych władz *Paryżkich* odprawia się dnia dzisiejszego z wielką uroczystością. Wszyscy Ambasadatorowie znajdowali się w ubiorach ceremonialnych przy szpadach z orderami swoich Narodów (*Pruski i Hiszpański*)—Minister związków zewnętrznych pre-

zentował ich Pierwszemu Konsulowi otoczonemu dwoma innymi Konsulami i konsyliarzami Stanu. Ministrowie zagraniczni podali swoje listy kredencyjne Pierwszemu Konsulowi, który je natychmiast złożył na ręce Ob. *Talleyrand*, Pierwszy Konsul rozmawiał z każdym z członków Ciała Dyplomatycznego. Uważano, iż najdłuższe rozmowy były z ministrem *Pruskim i Cisalpińskim*. Po nich prezentowani byli generalni kommissarze handlowi *Szwedzki i Duński*, potem Trybunał kassacyi mając na czele Ob. *Target*, który rzekł do Pierwszego Konsula: Pomiędzy potęgą i sprawiedliwością powinno trwać wieczne przymierze; jedno przez drugie szacownym się staie, a potęga czyni sprawiedliwość niezwycięzoną. Godnym byłoby obywatelu Konsula potwierdzić to wielkie przymierze, i dać kosztować *Francyi* jego dobrodziejstw. W odpowiedzi Pierwszego Konsula uważano następujące wyrazy: Zbyt długo sprawiedliwość była łupem fakeyów; należy ona do wszystkich, i podług niezmiennych prawideł pomiędzy wszystkich powinna być podzieloną.—Minister sprawiedliwości wprowadził Trybunały Cywilne, Trybunał kryminalny i sędziów pokoju. Pierwszy Konsul prawie ze wszystkimi mówił, a dosyć długo z Obywatelem *Delorme* sędzią pokoju sekcji *Le-pelletier*. Przytąpił potem minister skarbowy z swemi administracyami. Pierwszy Konsul rozmawiał znaczną chwilę z Ob. *Chanoré*, któremu winni jesteśmy wprowadzenie do gospodarstwa krajowego baranów *Hiszpańskich*. Całe Ciało dyplomatyczne znajdowało się na obiedzie u Pierwszego Konsula.

Bank *Francuzki* rozpoczął dnia wczorajszego pierwsze swoje czynności. Znaczniejsi jego urzędnicy są ciż sami. Dom jego jest na placu *Victoires*. Akcyje są po tysiącu franków. Potrzeba mieć pięć akcyj ażeby móc dawać zdanie w powszechnym zgromadzeniu.

P. Knox czyni przygotowania do wyjazdu z *Calais* do *Anglii* ponieważ warunki kapitulacji zostały skutecznie.

Agent od miasta *Hamburga* znajduje się w drodze do *Paryża* dokąd ma wkrótce przybyć.

Mówią, iż w papierach *Barucla-Beauvert* znaleziono kopię listu Pretendenta do bywłego Xcia *d'Harcourt* z *Mitawy* pod 22 Lipca. Pretendent uwiadomiał Xcia o poiednaniu się z starszym *Orleanem* za pośrednictwem jego Matki i za wiadomością jego Rady. Wszyscy wyraża on, iednomyślnym głosem wyrzekli te słowa: *Laskawość i przebaczenie.* (Publiciste.)

Mówią, iż ustawa cywilna podaną będzie ciastu Prawodawczemu przed zakończeniem jego sefji.

Generał *Dauvergne* wyjeżdża do *Lugdunu*, gdzie ma objąć komendę.

Xięża *Belgiccy* do *Guiany Francuzkiej* deportowani, znajdują się w drodze z *Kajenny* do wyspy *Rhé*, gdzie zostawać będą aż do ostatecznego wyroku. — Mówią iż los nieprzytomnych *Belgow* nie będzie pewnym aż do zawarcia z Domem *Austryackim* pokoju, i że tym czasem własności ich zostaną pod sekwestrem.

Listy z Przylądka przesłane z *Bordeaux* do iednego negocyanta w *Rocheport* i przywiezione na statku przybyłym do *Girondey*, zawierają w sobie naysmyślniejsze szczegóły oteraźniejszym stanie handlu miasta *Cap*. Przy odejściu statku znajdowało się w stowisku tego miasta 503. statki kupieckie obce lub *Francuzkie*. Kawa przedaie się tam po 31. sous. Od dawnego czasu handel w *Saint-Domingo* nie był tak wielkim. Spodziewano się, iż okropne niezgody między szefami *Toussaint Louverture* i *Rigaud* były bliskimi zakończenia.

z *Bruxelli* d. 21. Lutego.

Dowiadujemy się z *Lille*, iż trudności które dotąd przeszkadzały zamianie Generałów *Hermann* i *Don* zostały uprzątnione. Pierwszy

odebrał swoy rękopism i usprawiedliwienie w części już wydrukowane, poczym całe to pismo spalił.

z *Berny* dnia 16 Lutego.

Obrady względem nowej konstytucyi dotąd się odprawiają. — *Huber* podał do wielkiej Rady rapport względem amnestyi dla winowaycow Stanu, wyjąwszy od tego dowodzców buntowniczych wewnątrz lub zewnątrz kraju. Amnestyowani mają zostawać pod dozorem władz aż do pokoiu, przez ten czas będą oddalonymi od wszelkich urzędów publicznych. Młodzi ludzie uciekają do *Niemiec* dla zaciągania się do legionów kontrarewolucyjnych *Bachmana* i *Roverea*.

Kommissya ratunkowa postanowiona w *Zurich* odbiera znaczne posilki. Wielu osadom w wojnie zniszczonym przysłano żywności, suknie, i dano sposoby do zarobku. 800 dzieci emigrantów z kantonu *Lucerny* są żywionymi i odziewanymi.

Na przełożenia Władz *Helweckich* G. *Le-courbe* cofnął wyrok, przez który domagano się, ażeby we wszystkich dystryktach *Helweckich* podano obrachunek koni, bydła, powozów, siana, owsa, &c.

Dnia 19. Lutego.

Senat uchwalił, iż nowa Konstytucya *Helwecka* będzie zagruntowana na *Prawach Człowieka*.

Zapewniając, iż *Exdyrektor Laharpe* pisał do *Paryża* do Ministra policyi generalney końcem otrzymania paszportu na udanie się do tego miasta, lecz ten minister odpowiedział, iż nie może zadosyć uczynić jego żądaniu.

z *Prezburga* d. 18. Lutego.

Dnia 14. t. m. mieliśmy ukontentowanie oglądać tu szanownego naszego współ-ziomka P. *de Kray*. Ten Generał stanął u Hrabiego *de Balassa*; znajdował się na spektaklu, na reducie i odbierał wszędzie nayszybsze po-

witania, dnia 17. wyiechał z powszechnym tutejszych obywatelów żalem.

Zdaie się iż Basza *Belgradzki* zawsze się obawia nowych z strony *Basmana-Oglu* napasći, z tego powodu nie ustaie czynić przygotowania do obrony. Odbiera on żywności i ammunicye z *Semendryi* i *Nisfa*.

z *Drezna* dnia 17 *Lutego*.

Hrabia *d'Eltz* minister Pełnomocny Cesarzski przy naszym Dworze powrocił tu po trzytygodniowym w krajach *Austryackich* bawieniu. — Poseł *Rosyjski* *P. Bibikof* już więcej tu nie powroci otrzymawszy od swego Monarchy godność Senatora i order *S. Jędrzeia*. Sprawujący interessa *Francyi* Ob. *Lavalette* przybył tu d. 14 w towarzystwie Ob. *Stadler* z *Moguncyi*.

z *Bazylei* dnia 20 *Lutego*.

Zawczoray między godziną 5 i 6 przybył tu Obywatel *Reinhard* minister Rzpłtey *Francuzkiej* przy Rzpłtey *Helweckiej*. Zamyślał wyiechać nazajutrz, lecz podróż ta została odłożona, z przyczyny słabości żony jego. Generał *Moreau* przybył także do tego miasta, lecz mniemaia, iż niedługo tu zabawiwszy, uda się do *Berny*.

z *Kurlandyi* d. 20. *Lutego*.

Stosunki jakie zachodzą pomiędzy Imperatorem *Rosyjskim* i *Luźwikiem* XVIII. tak są wielkie, iż dla wzmocnienia związku braterskiego i rycerskiego który pomiędzy nimi z powodu zmiany Orderów zaszedł, Imperator przysłał ordery *S. Jana Jerozolimskiego* dla całej familij *Krolewskiej*. *Luźwik* XVIII również przysłał Ordery *S. Lazara* dla *W. Xiążąt Alexandra* i *Konstantyna*. Utrzymują, iż wkrótce także pomiędzy Cesarzem i *Krolem* nastąpi zamiana orderów *S. Jędrzeia* i *S. Ducho*.

Od niższego *Renu* d. 24 *Lutego*.

Garnizon wyspy *Walcheren* ma być wzmocnionym przez 3 bataliony wojsk *Francuzkich* i *Batawskich*. Wszystkie punkta brzegów wystawione na wylądowanie są wzmocnione wojskiem i artylleryą, też same ostrożności będą przedsięwzięte na brzegach *Flandryi*.

Legia *Cudzoziemska*, która się udała z *Pfalzburg* do *Metz*, przyłączy się do *Legij Franków*, która ma być wkrótce dokompletowana; te dwa korpusy połączą się potem z armią.

Donoszą z *Worms* iż dnia 18. t. m. ieden Generał Adjutant przejeżdżał kuryerem przez to miasto do *Moguncyi*, nazajutrz powracał przez *Worms* do *Paryża*. Domyślaia się iż to był Ob. *Duroc* Generał-Adjutant pierwszego Konsula.

Podług Listów z *Ulm* pod dniem 19. uważano wielkie poruszenie w armij *Arcy-Xiążęcia Karola*, iż iedna część pomyka się ku *Bazylei*, a kilka regimentów ku *Manheimowi*. Wojska *Austryackie* wyszły z *Ulm*, a na ich miejsce przybyły wojska *Cyrkułowe*.

z *Bawaryi* dnia 25. *Lutego*.

Wszystkie pogłoski o zaśzłych utarczkach były fałszywemi. Wzdłuż linij armiiow z żądnej strony spokojność przerwaną nie była, chociaż z obu stron, z największym natężeniem uzbraiania są czynione do rozpoczęcia kampanij. Może podpisanie przedugodnych warunków pokoju bliższym jest niż się spodziewać tego można, Hrabia *Lehrbach* ma przywieść te warunki z *Wiednia* do kwatery głównej, i zapewne w przeciągu 4 tygodni w *Szaffuzie* podpisane zostaną. Jest to śladka nadzieia którą się syciemy, podług odebranych w tej mierze wiadomości.

W *Dzienniku* pod tytułem *Reichs-anzeiger* Nro 21. czytamy, że w owczarni Hrabiego *Schenburg* w *Wiederan* i *Peniz*, od 14. lat nie strzyga wężny na głowie jagniąt, i od tego czasu nie mają żadnej owcy czyli roczniaka dostającego zawrotu głowy, co przed używaniem tego sposobu bardzo się często zdarzało.

Od granic *Włoskich* d. 22. *Lutego*.

Francuzi zbierają znaczne siły w *Riviera di Levanti*, planem ich ma być atak przeciw Generałowi *Klenau* w stanowisku *Rapallo* zostającemu. Starali się oni już za pomocą mgły wkroczyć do *Capriato* dla zniszczenia fortyfikacyow mostowych w *Bazalazzia*.

Werona jest zbiorem licznych posiłków z *Niemiec* ściągionych. Armia Cesarzka jest w zupełnym poruszeniu.

Do *Florencyi* przybył Xiążę *Garotyński* jako poseł *Rosyjski* przy boku *Krola Sardynjskiego*.

W *territorium Ragusańskim* powstały wielkie rozruchy. Generał *Brady* kommandant *Albanij Austryackiej* wydał rozkaz, aby wszyscy buntownicy, którzy do *territorium Cesarzkiego* schronili się, natychmiast ustąpili z zagrożeniem, iż będą aresztowanemi i kładowi ich wydanemi.

W *Wenecyi* codzienne processye naprožno odprawiaia się dla przyspieszenia szczęśliwego wyboru *Papieża*. W *konklawe* zupełna cichość panuje.